

2.5. ELEKTRICKÝ OBVOD A SCHÉMATICKÉ ZNAČKY PRVKŮ V OBVODĚ

Lidé už od pradávna znali různé elektrické jevy, např. blesky či Eliášův oheň. Obdivovali je, žasli nad nimi a mnohdy se jich i báli. Až mnohem později se naučili je využívat a porozuměli jim teprve docela nedávno.

Jak jednoduše vyrobit elektřinu objevil M. Faraday kolem roku 1831, ale teprve Edisonův objev – žárovky (1879) nastartoval éru elektrických strojů. Jen o tři roky později vybudoval Edison první elektrárnu s rozvodnou sítí, a pak už šly objevy a vynálezy, využívající elektřinu, jeden za druhým.

Elektrický proud si můžeme představit jako proud nesmírně malých částiček hmoty (elektronů)

Aby voda tekla potrubím, musí ji pohánět čerpadlo. Totéž platí pro elektřinu.

Aby obvodem procházel proud, musí v něm být **zdroj**, který proud vyrábí. To ale není všechno. Obvod musí být propojen **vodiči**, musí obsahovat **spotřebiče** (na co by nám jinak obvod byl), **vypínač** a musí být **uzavřen**.

Jednotlivé prvky obvodu mají svoje schématické značky pro jednodušší znázornění toho, co všechno vlastně v obvodě je a jak ten obvod vypadá. Mezi nejčastější a nejpoužívanější prvky patří následující:

Zdroj 1,5 V	Zvonek
Zdroj 4,5 V	Rezistor
Zdroj obecně	Reostat
Otevřený vypínač	Cívka
Uzavřený vypínač	Pojistka
Spínač	Dioda
Přepínač	Vodič
Žárovka	Uzel

Tedy:

Elektrický proud představuje usměrněný pohyb volných částic s elektrickým nábojem.

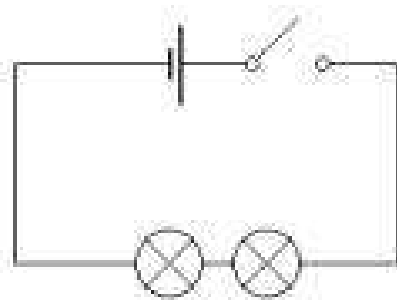
V kovovém vodiči – volné záporné elektrony

V kapalinách – volné kladné a záporné ionty

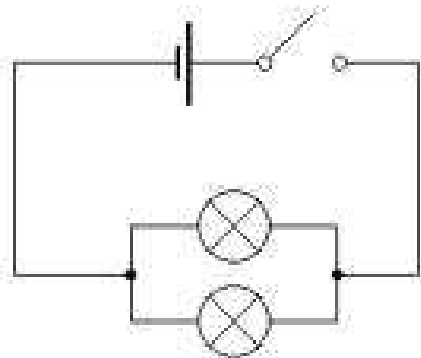
Aby obvodem procházel proud musí být splněny dvě následující podmínky:

- **Ve všech částech obvodu musí být obsaženy volné elektricky nabitě částice (všechny části musí být z vodičů)**
- **V obvodě musí být elektrické pole, které způsobí usměrněný pohyb volných částic s elektrickým nábojem (musí zde být zdroj)**

Pozn. Obvod je buď jednoduchý nebo rozvětvený.

příklad jednoduchého obvodu:
jednotlivé prvky v něm jsou zapojeny sériově (za sebou)

příklad složeného (rozvětveného) obvodu:
jednotlivé prvky v něm jsou zapojeny paralelně (vedle sebe).

ÚKOL:

NAKRESLI LIBOVOLNÝ ELEKTRICKÝ OBVOD S 10 PRVKY A POPIŠ JEJ